

DÖNEM SONU İŞLEMLERİNDE ÖZELLİKLİ
KONULAR

OCAK 2023

YMM Mustafa DÜNDAR
msydundar@gmail.com

1. ENVANTER ÇIKARMAK

Envanterin iki boyutu vardır;

1- Muhasebe Dışı Envanter: İşletmede kayıtlı bulunan varlık ve kaynakların kayıtlı değerleri ve miktarları dikkate alınmaksızın bilanço günü itibariyle tek tek sayılması, ölçülmesi, tartılması ve değerlendirilmesi işlemlerini kapsayan bir süreçtir.

2- Muhasebe İçi Envanter: Tespit edilen miktar ve değerler doğrultusunda gerekli düzeltme kayıtlarının yapılmasıdır.

ÇIKARILAN ENVANTERİN KAYDEDİLMESİ

- İşletme Hesabı Esasına Göre defter tutanlar işe başlamada defterin ilk sayfasına, dönem sonunda defterin kapanış kayıtlarından sonraki sayfasına,
- Bilanço Esasına Göre Defter Tutanlar,
- Envanter Defterine,
- Envanter Listelerine,

ÖNEMLİ HUSUS

- 1. **Envanter Çıkarılmış ve listelenmiş olması, idarece yapılabilecek fiili stok sayımlarında önem arz etmektedir. Bu nedenle envanter listelerinin defter kayıtları ilke uyum olması önem arz etmektedir.**
- 2. **Envanter, fiilen sayılamasa dahi, kaydi envantere uygun liste çıkarılmalıdır.**

2022 YILI DEĞERLEMELERİNDE DİKKATE ALINACAK YASAL DEĞİŞİKLİKLER

MALİYET BEDELİ İLE DEĞERLENECEK İKTİSADİ KIYMETLER AÇISINDAN

VUK M.262 (7338 sayılı kanununun)

a) İktisadi kıymetin iktisap edilmesi veya değerinin artırılması ile doğrudan ilgili; gümrük vergileri, gümrük komisyonları, yükleme, boşaltma, nakliye ve montaj giderleri,

b) İktisadi kıymetin **iktisap edilmesi** veya değerinin artırılması ile doğrudan ilgili; **resim ve harçlar**, noter, tapu, mahkeme, değer tespiti, danışmanlık, **komisyon** ve ilan giderleri,

c) İktisadi kıymetin finansmanında kullanılan kredilere ait faiz giderleri ve bunlara ilişkin kur farklarının; emtiada emtianın stoklara girdiği tarihe kadar, diğer iktisadi kıymetlerde ise iktisadi kıymetin **envantere alındığı hesap döneminin sonuna kadar olan kısmı ile söz konusu kredilere ilişkin giderler** (Faiz giderleri ile kur farklarının diğer kısımlarını maliyet bedeline ithal etmekte veya genel giderler arasında göstermekte mükellefler serbesttirler.),

MALİYET BEDELİ İLE DEĞERLENECEK İKTİSADİ KIYMETLER AÇISINDAN

VUK M.262 (7338 sayılı kanununun)

ç) İktisadi kıymetin stoklara veya envantere alındığı tarihe kadarki depolama ve sigorta giderleri,

d) Gayrimenkullerde mevcut bir binanın satın alınarak yıkılmasından ve arsasının tesviyesinden mütevellit giderler.

(7338 sayılı kanununun 27 nci maddesiyle eklenen fıkra; Yürürlük:26.10.2021)**Gayrimenkullerle doğrudan ilgili olması şartıyla, bunların envantere alındığı hesap dönemi sonuna kadar alınan hibeler maliyet bedelinden indirilir.**

(7338 sayılı kanununun 27 nci maddesiyle eklenen fıkra; Yürürlük:26.10.2021)İktisadi kıymetin (emtia hariç) iktisap edilmesi veya değerinin artırılması ile ilgili olan **özel tüketim vergisi, indirilemeyecek katma değer vergisi, banka ve sigorta muameleleri vergisi ile kaynak kullanımını destekleme fonunu maliyet bedeline** ithal etmekte veya genel giderler arasında göstermekte mükellefler serbesttirler.

MALLARIN DEĞERLEMESİ

- 1. 31/12/2022 Tarihi itibariyle fiili stok sayımı yapılarak tutanağa bağlanmalıdır.**
- 2. Sayım fazlası ve eksikliklerin sebebi araştırılmalı olağanüstü fireler KKEG olarak kayıtlara alınmalıdır.**

GELMEYEN BELGELER

İşletme adına düzenlenen ancak 2022 yılında kayıtlarına henüz alınmayan fatura ve diğer belgeler tespit edilmeli ve kayıtlara alınmalıdır.

SGK TEŐVİKLERİ

602 Diğer Gelirler Hesabı: İŞletmenin korunması, ihracatı teŐvik ya da hükümet politikasına uyma zorunluluğu karşısında oluŐan işletmenin faaliyet hasılatındaki düşüklüğu veya faaliyet zararını gidermek için, sermaye katkısı niteliğinde olmayan, mali yardımlar, devletin bazı malları vergi, resim, harç ve benzeri yükümlülüklerden istisna etmesi yoluyla yaptığı yardımlar ve satış tarihindeki vade farkları, ihracatla ilgili fiyat istikrar destekleme primi vb. hasılat kalemleri bu hesapta izlenir.

Kontrol edilerek bu hesaba kaydedilmelidir.

ÖDENMEYEN SGK PRİMLERİ

5510 sayılı Kanununun 88. maddesine göre ödenmeyen SGK primleri gider olarak yazılamaz. Bu nedenle vergi planlaması açısından 31/12/2022 tarihinden önce SGK primlerinin ödenmesi vergi avantajı sağlayacaktır. 2022 Aralık dönemi primi ise 2023 Ocak ayında ödenmesi durumunda 2022 Yılı için gider olarak dikkate alınır.

**Kontrol edilerek
ÖDENMEYENLER
180/368 hesaba
kaydedilmelidir.**

UZUN VE KISA VADELİ BORÇLAR/ALACAKLAR

Uzun vadeli varlık ve kaynaklardan süresi 1 yılın altına düşenler ilgili kısa vadeli hesaplara devredilmelidir. (Örneğin 120-220, 121-221, 180-280, 303-400, 368-438 gibi).

CİRO PRİMLERİ

Sene sonunda hesaplanan primlerin belgeye bağlanması izleyen yıla sarkabilmektedir. Bu durumda, yasal açıdan açık bir düzenleme bulunmamakla birlikte, gelmeyen/düzenlemeyen faturalar için gelir/gider tahakkuku yapılabilir.

KIDEM TAZMİNATLARINDAN ÖDENMEYENLER

Tahakkuk etmiş olsa da ödenmemiş kıdem tazminatının gider yazılması mümkün değildir. Bu nedenle, iş akdinin fesih sözleşmesi ile sona erdirilmesi veya mahkeme kararı dolayısıyla mükellef tarafından ödenecek kıdem ve ihbar tazminatı giderlerinin ödemenin yapıldığı dönemde kurum kazancının tespitinde indirim konusu yapılması mümkün bulunmaktadır

E-DEFTER UYGULAMASI 2023

- 1-** E-Fatura uygulamasına geçiş zorunluluğu bulunan mükellefler, e-Fatura uygulamasına geçiş süresi içinde (e-Fatura uygulamasına yıl içinde zorunlu olarak geçen mükellefler bakımından izleyen yılın başından itibaren e-deftere geçmek zorundadır.
- 2- Tüm mükellefler için** 2022 yılında brüt satış hasılatı **3 Milyon TL** ve üzerinde olan mükellefler **01.07.2023 tarihi itibariyle e-fatura uygulamasına** ve **01.01.2024 tarihi itibariyle e-defter uygulamasına geçmek zorundadır.**
- 3- Gayrimenkul ve/veya motorlu taşıt, inşa, imal, alım, satım veya kiralama işlemlerini** yapanlar ile **bu işlemlere aracılık faaliyetinde bulunan mükellefler için 2022** yılında brüt satış hasılatı **500 Bin TL ve üzerinde olan mükellefler** 01.07.2023 tarihi itibariyle e-fatura uygulamasına ve 01.01.2024 tarihi itibariyle e-defter uygulamasına geçmek zorundadır.

E-DEFTER UYGULAMASI 2023

4-Kendilerine veya aracı hizmet sağlayıcılarına ait internet sitelerinde veya diğer her türlü elektronik ortamda mal ve hizmet satışını gerçekleştiren mükellefler için 2022 yılında brüt satış hasılatı 500 Bin TL ve üzerinde olan mükellefler 01.07.2023 tarihi itibariyle e- fatura uygulamasına ve 01.01.2024 tarihi itibariyle e-defter uygulamasına geçmek zorundadır.

5- Kültür ve Turizm Bakanlığı ile Belediyelerden yatırım ve/veya işletme belgesi almak suretiyle **konaklama hizmeti veren otel işletmeleri için Hasılat Sınırı Olmaksızın 01.07.2022 tarihi itibariyle e-fatura uygulamasına ve **01.01.2023 tarihi itibariyle** e-defter uygulamasına geçmek zorundadır.**

E-İRSALİYE UYGULAMASI 2023

Sektör Ayrımı olmaksızın E fatura uygulamasına Dahil olan Mükelleflerden 2022 yılında brüt satış hasılatı 10 Milyon TL ve üzerinde olan mükellefler 01.07.2023 e-irsaliye uygulamasına geçmek zorundadır.

Vergi İnceleme Raporuna Göre Tarh Edilen Vergilerin Gider Yazılması

Vergi inceleme raporuna istinaden tarh edilen ve uzlaşma sonucuna göre kesinleşerek aynı yıl ödenen gelir vergisi stopajı ödendiği yılın kazancının tespitinde gider olarak dikkate alınması gerekir (*Büyük Mükellefler Vergi Dairesi Başkanlığının 18/04/2012 tarih ve B.07.1.GİB.4.99.16.02-KVK-6-101 sayılı özelgesi*).

ÖZEL DURUMLAR

*Aktife ALINDIKTAN
SONRAKİ YILLARDA
TERCİH
DEĞİŞTİRİLEBİLİR Mİ?*

Değişiklik Yapılırken
Atılan ancak
VUK GT'nde
değiştirilemeyeceği
konusunda idarenin
görüşü devam
ettiğinden bu
sorun
çözülemedi.

GÜNLÜK AMORTİMAN HESAPLAMA

Amortisman Sınırı; 1.1.2022'dan itibaren 2.000 –TL; 1.1.2023'den itibaren 4.400 –TL

b) Süre Bakımından

Madde 320

(7338 sayılı kanununun 34 üncü maddesiyle eklenen fıkra; Yürürlük: 26.10.2021)
Dileyen mükellefler, amortisman işlemine, işletme aktifine yeni kaydedilecek iktisadi kıymetler **(BİNEK OTOMOBİLLERDE UYGULANAN KIST AMORTİSMAN HARIÇ)** için bunların kullanıma hazır olduğu tarihte başlayıp ve **her bir hesap dönemi için** kıymetin aktifte kaldığı süre kadar gün esasına göre amortisman ayırabilir. Sürenin gün olarak hesaplanması için Hazine ve Maliye Bakanlığınca tespit ve ilan edilen faydalı ömür süreleri üçyüzaltmışbeş ile çarpılır.

GÜNLÜK
AMORTİS
MAN
UYGULA
NABİLME
KTEDİR.

GÜNLÜK AMORTİMAN HESAPLAMA

b) Süre Bakımından

Madde 320

Mükellefler, Hazine ve Maliye Bakanlığının iktisadi kıymetler için tespit ve ilan ettiği **faydalı ömürlerden kısa olmamak üzere amortisman süresini, her yıl için aynı nispet olmak kaydıyla, belirlemekte serbesttir.** Şu kadar ki, bu süre Hazine ve Maliye Bakanlığınca **belirlenen sürenin iki katını ve elli yılı aşamaz.** Mükellefler bu tercihlerini iktisadi kıymetin envantere alındığı **geçici vergi dönemi sonu itibarıyla kullanırlar.** Bu şekilde belirlenen amortisman süresi ve oranı izleyen dönemlerde **değiştirilemez. bu hesaplama şeklinden vazgeçilemez.**

Amortisman Süresini mükellefler uzatabilir..

YENİLEME FONU

Satılan iktisadi kıymetlerin yenilenmesi veya benzer mahiyetteki bir iktisadi kıymetin iktisabı, işin niteliğine göre zorunlu bulunur veya bu hususta işletmeyi idare edenlerce karar verilmiş ve teşebbüse geçilmiş olursa bu takdirde, satıştan doğan kâr, **satışın yapıldığı tarihi takip eden üçüncü takvim yılının sonuna kadar pasifte geçici bir hesapta tutulabilir.** Bu süre içinde, satılan iktisadi kıymetlerin yenilenmesi veya **benzer mahiyetteki bir iktisadi kıymetin iktisabı gerçekleşmezse,** geçici hesapta tutulan kâr, satışın yapıldığı yılı **takip eden üçüncü takvim yılının kâr ve zarar hesabına eklenir.**

2022 yılında satılan ve yenileme fonuna ayrılan iktisadi kıymet satış karı en fazla 2022, 2023, 2024 ve 2025 yıllarına kadar tutulabilir ya da kullanılabilir iken değişiklikle bu sroun çözülmüştür:

YENİLEME FONU

**benzer mahiyetteki bir
iktisadi kıymetin**

Benzer mahiyet ile neyin kastedildiği belirsizdir. Otobüs satılıp, kamyon alınması, ya da şehirlerarası otobüs satılıp, halk dolmuşu alınması benzer mahiyet sayılacak mıdır?

YENİLEME FONU

**BİNEK
OTOMOBİLLERDE
YENİLEME FONU**

GVK'nunda amortisman matrahı belirlenirken yenileme fonu ile ilgili bir düzenleme yapılmamıştır. VUK Hükümlerine göre hareket edilmesi gerektiğini savunan görüşler bulunmaktadır.

ÖZEL DURUMLAR

- b) Pasifte geçici bir hesapta tutulan kâr, finansal kiralama yoluyla edinilenler de dâhil olmak üzere (a) bendindeki esaslar dâhilinde iktisap edilen bir veya birden fazla kıymetin bu Kanun hükümlerine göre ayrılacak amortismanlarına mahsup edilir. Bu mahsup tamamlandıktan sonra itfa edilmemiş olarak kalan değerlerin amortismanına devam olunur.
- c) Pasifte geçici bir hesapta tutulan kâr, satışı yapılan iktisadi kıymetin yerine iktisap edilen yeni kıymetlerin amortisman ayrılabilir tutarından fazla ise bu fazlalık, satışın yapıldığı yılı takip eden üçüncü takvim yılının kâr ve zarar hesabına eklenir.
- ç) Satışın yapıldığı yılı takip eden üçüncü takvim yılının sonundan önce işin terki, devri veya işletmenin tasfiyesi hâlinde pasifte geçici bir hesapta tutulan kâr o yılın kâr ve zarar hesabına eklenir.

ÖZEL DURUMLAR

2022 yılında satılan bir adet kamyon için 500.000 ₺ yenileme fonu ayrılmıştır. 2023 yılında 2 adet kamyon 2.000.000 ₺'ye alınmıştır.

2023 yılında (2) adet için alınan kamyonlara ayrılan 400.000 ₺ amortisman yenileme fonunda, 2024 yılında ayrılacak 400.000 ₺ amortismanın 100.000 ₺'si yenileme fonundan karşılanacaktır.

ÖZEL DURUMLAR

2022 yılında satılan iki adet kamyon için için 1. 000.000 ₺ yenileme fonu ayrılmıştır. 2023 yılında 1 adet kamyon 1.500.000 ₺'ye alınmıştır.

2023 yılında (1) adet için alınan kamyonu ayrılan 300.000 ₺ amortisman yenileme fonundan, 2024 ve 2025 yıllarında ayrılacak 600.000 ₺ amortisman yenileme fonundan, 2026 yılında 300.000 t amortismanın 100.000 ₺'sı yenileme fonundan karşılanacaktır.

ŞÜPHELİ ALACAKLAR

VUK; M.323; Yapılan protestoya veya yazı ile bir defadan fazla istenilmesine rağmen borçlu tarafından ödenmemiş bulunan (7338 sayılı kanunun 35 inci maddesiyle değişen ibare; Yürürlük: 26.10.2021)ve **3.000** (544 Sıra No.lu V.U.K Genel Teblięi ile 1.1.2023'den itibaren **8.900** - TL) Türk lirasını aşmayan(*) alacaklar; Şüpheli alacak sayılır.

2022 hesap döneminde 4.000 ₺'ye olan küçük alacaklar şüpheli hale gelmiş ise karşılık ayrılabilir.

İşletme hesabı esasında defter tutan mükellefler, yukarıdaki fıkralar kapsamında tespit edilen şüpheli alacaklarını defterlerinin gider kısmına ve bunlardan sonradan tahsil edilen miktarları ise tahsil edildikleri dönemde defterlerinin gelir kısmına, hangi alacaklara ait olduğunu gösterecek şekilde, kaydederler.

ŞÜPHELİ ALACAKLAR

2022 hesap döneminde 4.000 ₺'ye olan küçük alacaklar şüpheli hale gelmiş ise karşılık ayrılabilir.

Alacak Tutarı her türlü vergiler dahil ilgili alacak hesaplarında izlenen tutar olarak dikkate alınacaktır.

DEĞERSİZ ALACAKLARDA KDV DÜZELTMESİ

VUK m.323;

KDVK M.29/4; Vergi Usul Kanununun 322 nci maddesine göre değersiz hale gelen alacaklara ilişkin hesaplanan ve beyan edilen katma değer vergisi, **alacağın zarar yazıldığı vergilendirme döneminde indirim konusu yapılabilir** (Şu kadar ki Vergi Usul Kanununun 323 üncü maddesine göre karşılık ayrılmak suretiyle gelir veya kurumlar vergisi matrahının tespitinde gider olarak dikkate alınan katma değer vergisinin bu fıkra kapsamında indirim konusu yapılabilmesi için gelir veya kurumlar vergisi matrahının tespitinde gelir olarak dikkate alınması şarttır.)

Kazai bir hükme veya kanaat verici bir vesikaya göre tahsiline artık imkan kalmıyan alacaklar değersiz alacaktır. Değersiz alacaklar, bu mahiyete girdikleri tarihte tasarruf değerlerini kaybederler ve mukayyet kıymetleriyle zarara geçirilerek yok edilirler.

İşletme hesabı esasına göre defter tutan mükelleflerin bu madde hükmüne giren değersiz alacakları, gider kaydedilmek suretiyle yok edilirler.

DEĞERSİZ ALACAKLARDA KDV DÜZELTMESİ

Örnek; 3.000 +540 KDV= 3.540 ₺'sına satılan mal bedeli tahsil edilememiştir.

----- 31.12.2022-----

654 karşılık giderleri 3.540

129 şüpheli alacaklar karşılığı 3.540

DEĞERSİZ ALACAKLARDA KDV DÜZELTMESİ

Örnek; 3.000 +540 KDV= 3.540 ₺'sına satılan mal bedeli tahsil edilemediğinden 31.12.2022 tarihinde karşılık ayrılmış olup, söz konusu alacak tutarından 2023 yılında arabulucu vasıtası ile vazgeçilmiştir.

----- .../...2023-----	
129 şüpheli alacaklar karşılığı	3.540
	128 Şüpheli Alacaklar 3.540,00

191 İndirilecek KDV	540,00
	644 konusu kalmayan karşılıklar 540,00

FİNANSMAN GİDER KISITLAMASI

KVK m.11/i; GVK, m.41/9; Kredi kuruluşları, finansal kuruluşlar, finansal kiralama, faktoring ve finansman şirketleri dışında, kullanılan yabancı kaynakları **öz kaynaklarını** aşan işletmelerde, aşan kısma münhasır olmak üzere, **yatırımın maliyetine eklenenler hariç**, işletmede kullanılan yabancı kaynaklara ilişkin faiz, komisyon, vade farkı, kâr payı, kur farkı ve benzeri adlar altında yapılan gider ve maliyet unsurları toplamının %10'unu aşmamak üzere (700 Sayılı KHK'nın 173 üncü maddesiyle değişen ibare; Yürürlük:09.07.2018)Cumhurbaşkanınca(**) kararlaştırılan kısmı. Belirlenecek oranı sektörler itibarıyla farklılaştırmaya (700 Sayılı KHK'nın 173 üncü maddesiyle değişen ibare; Yürürlük:09.07.2018)Cumhurbaşkanı(*), bendin uygulanmasına ilişkin usul ve esasları belirlemeye Maliye Bakanlığı yetkilidir.

FİNANSMAN GİDER KISITLAMASI

Adi Komandit Şirketlerde, bu sınırlama, sadece komandite ortak açısından uyulanabilir. Komanditer ortak menkul sermaye iradı geliri elde ettiği için komanditer ortak için finansman gider kısıtlaması uygulanamaz.

FİNANSMAN GİDER KISITLAMASI

KISITLAMADA FİNANSMAN GİDERİNİN KAPSAMI

Gider ve maliyet unsurlarından yatırımın maliyetine eklenenler gider kısıtlaması **kapsamı dışındadırlar**. Finansman gider kısıtlaması kapsamında yatırım olarak kabul edilen kıymetlerin maliyet bedelinin hangi unsurlardan oluştuğu Vergi Usul Kanununun 262 nci maddesinde belirlenmiştir. Bu madde ve bu maddeye ilişkin Vergi Usul Kanunu Genel Tebliğlerinde yapılan açıklamalar çerçevesinde, zorunlu olarak ya da mükellefin ihtiyarında maliyete eklenen yabancı kaynaklara ait gider ve maliyetler gider kısıtlamasına konu olmayacaktır.

FİNANSMAN GİDER KISITLAMASI

KISITLAMADA FİNANSMAN GİDERİNİN KAPSAMI

Gider ve maliyet unsurlarından yatırımın maliyetine eklenenler gider kısıtlaması **kapsamı dışındadırlar**. Finansman gider kısıtlaması kapsamında yatırım olarak kabul edilen kıymetlerin maliyet bedelinin hangi unsurlardan oluştuğu Vergi Usul Kanununun 262 nci maddesinde belirlenmiştir. Bu madde ve bu maddeye ilişkin Vergi Usul Kanunu Genel Tebliğlerinde yapılan açıklamalar çerçevesinde, zorunlu olarak ya da **mükellefin ihtiyarında maliyete eklenen yabancı kaynaklara ait gider ve maliyetler gider kısıtlamasına konu olmayacaktır**.

FİNANSMAN GİDER KISITLAMASI

KISITLAMADA FİNANSMAN GİDERİNİN KAPSAMI

1. Yatırımın maliyetine eklenen tutarlar, amortisman yolu itfa edilirken, finansman giderine isabet eden finansman gideri kısıtlamaya tabi midir?
2. Aynı sorun, binek otomobiller için ayrılan amortisman giderleri açısından da vardır. Bunların da amortisman giderlerinin % 30'nun indirilemeyeceğini savunanlar ve bu yönde görüş savunanlar da bulunmaktadır.

FİNANSMAN GİDER KISITLAMASI

KISITLAMADA FİNANSMAN GİDERİNİN KAPSAMI

Bir gider veya maliyet unsurunun gider kısıtlamasına konu edilmesi için bunların yabancı kaynak kullanımına ve bu kaynağın kullanım süresine bağlı olarak doğmuş olması gerekmektedir. **Teminat mektubu komisyonları, tahvil ihracı ile ilgili olarak yapılan baskı ve benzeri giderler ile ipotek masrafları gibi herhangi bir yabancı kaynak kullanımına bağlı olmaksızın yapılan giderlerin gider kısıtlamasına konu edilmesi söz konusu değildir.** Aynı şekilde bir finansman gideri olmayıp finansman geliri azalması niteliğinde olan **erken ödeme iskontoları veya peşin ödeme iskontoları** da finansman gider kısıtlaması kapsamı dışındadır.

FİNANSMAN GİDER KISITLAMASI

KISITLAMADA FİNANSMAN GİDERİNİN KAPSAMI

Satış bedelinin belirli bir vade sonunda ödenmesine ilişkin olarak, mükelleflerin Vergi Usul Kanununa göre düzenlenen bilançolarında **izlenen "satıcılar" vb. hesaplar için finansman gideri hesaplanmaması halinde** bu işlemler için ayrıca ayrıştırma yapılarak satış bedelinin belirli bir kısmı gider kısıtlamasına tabi tutulmayacaktır. Diğer yandan söz konusu hesaplarda yer alan tutarların Vergi Usul Kanununun 280 inci maddesi kapsamında değerlemesinden kaynaklanabilecek **kur farkı giderleri ise gider kısıtlaması kapsamında değerlendirilecektir.**

FİNANSMAN GİDER KISITLAMASI

KISITLAMADA FİNANSMAN GİDERİNİN KAPSAMI

1- **ödenen damga vergisi**

2- **banka ve sigorta muameleleri vergisi gibi bir yabancı kaynağın kullanım süresine bağlı olarak doğmayan gider ve maliyet unsurları finansman gider kısıtlaması uygulamasına tabi olmayacaktır.**

Bu giderlerden kredi faizleri üzerinden hesaplanan banka ve sigorta muameleleri vergisi gibi bir yabancı kaynağın işletmede kullanım süresine bağlı olarak doğanların ise finansman gider kısıtlaması uygulamasına konu edileceği açıktır.

FİNANSMAN GİDER KISITLAMASI

KISITLAMADA FİNANSMAN GİDERİNİN KAPSAMI

Öte yandan, imalatçı veya tedarikçi şirketlerle imzalanan aracılı ihracat sözleşmesine **dayanarak dış ticaret sermaye şirketleri ve sektörel dış ticaret şirketleri üzerinden aynı değerle alınıp aynı değerle ihracatı gerçekleştirilen, malın üretimi veya tedarikine ilişkin tüm yükümlülüklerden doğrudan ve münhasıran imalatçı veya tedarikçi şirketlerin sorumlu olması ve ihracattan doğan finansman yükünün aracılı ihracat sözleşmesinin tarafı olan imalatçı veya tedarikçi şirketlere aktarılması kaydıyla,** bu işlemler nedeniyle dış ticaret sermaye şirketleri veya sektörel dış ticaret şirketleri nezdinde finansman gider kısıtlaması uygulanmayacaktır.

FİNANSMAN GİDER KISITLAMASI

KISITLAMADA FİNANSMAN GİDERİNİN KAPSAMI

Ancak, dış ticaret sermaye şirketleri ve sektörel dış ticaret şirketlerinin kendi nam ve hesabına yurt içinden satın aldıkları malların satışından doğan finansman giderleri finansman gider kısıtlamasına tabi tutulacaktır.

FİNANSMAN GİDER KISITLAMASI

1. Sorun
4 Şubat 2021 öncesi
alınmış krediler
kapsama girer mi?

1/1/2013 tarihinden itibaren sağlanan yabancı kaynaklara ilişkin olarak mahiyet ve tutar itibarıyla 1/1/2021 tarihinden itibaren kesinleşen gider ve maliyet unsurları gider kısıtlamasına tabi tutulacaktır. **TEBLİĞ!**

2. SORUN:
Öz Kaynak
Hesaplanması
sırasında, Vergi
sonrası kar mı vergi
öncesi kar mı
dikkate alınacaktır?

3. SORUN,
Yabancı Kaynaklar
Nelerdir?
350, 360, 362
hesaplar yabancı
kaynak tutarının
hesaplanmasında
dikkate alınacak
mıdır?

FİNANSMAN GİDER KISITLAMASI

Geçici
vergilendirme
dönemleri de
dahil
hesaplanmak
zorundadır.

Finansman gider kısıtlaması uygulamasında **adi ortaklıklar**, adi ortaklığı oluşturan ortaklardan ayrı bir birim olarak değerlendirilecektir. Adi ortaklığın finansman giderleri, adi ortaklığın ortakları tarafından doğrudan kendi finansman giderlerine dahil edilmeyecektir. Ancak, bilançolarında **yabancı kaynak tutarı öz kaynak tutarını aşan adi ortaklıklarda**, aşan kısma münhasır olmak üzere, yatırımın maliyetine eklenenler hariç, işletmede kullanılan yabancı kaynaklara ilişkin faiz, komisyon, vade farkı, kâr payı, kur farkı ve benzeri adlar altında yapılan gider ve maliyet unsurları toplamının %10'u ortakların hisseleri **oranında**, verecekleri beyannamelerinde KKEG olarak dikkate alınacaktır.

Ortaklar Cari Hesaplara Mutlaka Faiz Hesaplanmalıdır.

Kurumlar Vergisi Mükellefleri ile Gelir Vergisi Mükelleflerinden ticari faaliyetle uğraşanlarda Ortaklardan Alacaklar Hesabı ve Kasa Hesabının olağandışı borç bakiyesi vermesi halinde faiz hesaplanmalıdır.

İç emsal faiz oranı var ise bu oran uygulanacaktır . **YOKSA!**

Ortaklar Cari Hesaplara Mutlaka Faiz Hesaplanmalıdır.

İç emsal faiz oranı var ise bu oran uygulanacaktır . **YOKSA!**

VDK, DANIŞMA KOMİSYONU KARARI;
ticari kredilere uygulanan ağırlıklı ortalama faiz ORANIDIR!!!!

BU KARAR İŞTİŞARİ OLUP, YETKİ YÖNÜNDEN DA BAĞLAYICI OLAMAZ. ANCAK!!!!!!

20.12.2021 tarih 2021/DK- 1/1

Ortaklar Cari Hesaplara Mutlaka Faiz Hesaplanmalıdır.

- 1- Gelir ya da Kurumlar Vergisinden iade talebi doğarsa, kontrol raporunda bu hususta sorgulama yapıldığından vergi dairesince adet faturaları talep edilmektedir.
- 2- Vergi incelemesi için yapılan risk analizlerinde de ortaklar cari hesabının bulunması, kasa hesabının borç bakiyesinin yüksek olması vergi incelemesine alınması için yeterli görülebilmektedir.

ENVANTERE ALINMASI ZORUNLU KIYMETLER

Sonradan
faaliyete
başlanıl
ması
halinde
envanter
e alma

Amortismanına Tabi İktisadi Kıymetlerin Değerlenmesi

Geçici Madde 5

(Değişik : 19/2/1963 - 205/24 md.) **Bu kanunun mer'iyete girdiği tarihte** veya **müteakip yıllarda ticari, zirai veya mesleki kazançları dolayısıyla yeniden Gelir Vergisine girecek** veya (4369 sayılı Kanununun 81/A-24' üncü maddesiyle değişen ibare. Yürürlük; 01.01.1999) **basit usulden gerçek usule geçecek** olan mükellefler ile **öteden beri faaliyete devam eden serbest meslek erbabının** amortismanına tabi iktisadi kıymetleri **maliyet bedeli, maliyet bedeli bilinmiyorsa bizzat kendilerince alış tarihindeki rayice göre tahmin olunacak bedeli ile değerlenir.** Şu kadar ki, bu kıymetlerin alış tarihleri ile mükellefiyete giriş veya gerçek usule geçiş tarihi arasındaki yıllara ait amortisman tutarı bu değerden düşülür ve bakiyesinin amortismanına devam olunur. Mükellefçe tahmin olunacak bedelin fazla hesaplandığının tesbiti halinde bundan dolayı adına ceza kesilmez.

ENVANTERE ALINMASI ZORUNLU KIYMETLER

VUK; Bina ve Arazinin Envantere Alınması

Madde 187

Ferdi teşebbüslerde, mükellefin sahip olduğu bina ve arazi hakkında aşağıda yazılı esaslar cari olur:

1. Fabrika, ambar, atelye, dükkan, mağaza ve arazi -işletmede ister kısmen, ister tamamen kullanılsınlar- değerlerinin tamamı üzerinden envantere alınır.

2. Ticaret hanları gibi oda oda veya kısım kısım kullanılabilen binalarla evlerin ve apartmanların **yarısından fazlası işletmede kullanıldığı takdirde envantere ithal edilir.**

3. Envantere alınan gayrimenkullerin kullanım tarzlarında sonradan vaki olacak değişiklikler, hesap yılı içinde nazara alınmaz.

Adi
Ortaklık
Ferdi
Teşebbüs
müdür?

Envanter
e alınıp,
sonra
satılanla
r KDV'ye
tabi
midir?

**BORÇ VE ALACAKLARIN DEĞERLEMESİNDE
KIST DÖNEM TAHAKKUKLARI YAPILMALIDIR.**

Mevduat veya kredi sözleşmelerine müstenit borçlar değerlendirme gününe kadar hesaplanacak faizleriyle birlikte dikkate alınır.

Mevduat veya kredi sözleşmelerine müstenit alacaklar değerlendirme gününe kadar hesaplanacak faizleriyle birlikte dikkate alınır

**BORÇ VE ALACAKLARIN DEĞERLEMESİNDE
KIST DÖNEM TAHAKKUKLARI YAPILMALIDIR.**

**ÖRNEK: 10.1.2023
TARİHİNDE ÖDENECEK
100.000 ₺ AYLIK
KREDİNİN FAİZ TUTARI
5.000 ₺ İSE.**

**Kıst dönem faizi:
= (22/31)*5.000
3.548,39**

**BORÇ VE ALACAKLARIN DEĞERLEMESİNDE
KIST DÖNEM TAHAKKUKLARI YAPILMALIDIR.**

-----31/12/2022-----

780 FİNANSMAN GİDERLERİ 3.548,39

180 GELECEK AYA AİT FİNANSMAN GİDERİ 1.451,61

300 BANKA KREDİLERİ 5.000,00

-----10/01/2023-----

780 FİNANSMAN GİDERLERİ 1.451,61

180 GELECEK AYA AİT FİNANSMAN GİDERİ 1.452,62

-----10/01/2023-----

300 BANKA KREDİLERİ 105.000,00

780 FİNANSMAN GİDERLERİ (BSMV) 250,00

102 BANKA HESABI 105.250,00

Enflasyon düzeltmesi

VUK, Geç. Madde. 33 DEĞİŞMEZ İSE
31.12.2023 TARİHİNDE ENFLASYON DÜZELTMESİ YAPILACAKTIR.
BU NEDENLE 2023 YILI KAYITLARINIZIN ENFLASYON DÜZELTMESİ
YAPILACAK HALE GETİRİLMESİNDE YARAR BULUNMAKTADIR.

YENİDEN DEĞERLEME

VUK, Madde. 298/Ç Uyarınca ihtiyari olup, dileyenler 31.12.2022 tarihi itibariyle yeniden değerlendirme yapabilirler.

Nakdi Sermaye Artışına İlişkin İndirimde İlave oran ve Sınırlama ile Sermaye Avansı

Finans, bankacılık ve sigortacılık sektörlerinde faaliyet gösteren kurumlar ile kamu iktisadi teşebbüsleri hariç olmak üzere **sermaye şirketlerinin** ilgili hesap dönemi içinde, ticaret siciline tescil edilmiş olan ödenmiş veya çıkarılmış sermaye tutarlarındaki nakdi sermaye artışları veya yeni kurulan **sermaye şirketlerinde** ödenmiş sermayenin nakit olarak karşılanan kısmı üzerinden Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası tarafından indirimden yararlanan yıl için en son açıklanan "Bankalarca açılan TL cinsinden ticari kredilere uygulanan ağırlıklı yıllık ortalama faiz oranı" dikkate alınarak, ilgili hesap döneminin sonuna kadar hesaplanan tutarın %50'si.

Nakdi Sermaye Artışına İlişkin İndirimde İlave oran ve Sınırlama ile Sermaye Avansı

1- Nakdi sermaye artışlarının, yurt dışından getirilen nakitle karşılanan kısmı için bu oran %75 olarak uygulanır.

2- 5.7.2022 tarihinden itibaren Daha önce süresiz olan nakdi sermaye artışı faiz indirimi uygulamasına 5 yıllık süre sınırı getirilmiştir. 5 Yıllık süreye sermaye artırımında bulunan yıl dahildir. Yine KVK'ya geçici 15. madde ilave edilerek bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihten önce sermaye artırımını yapan/yeni kurulan şirketler 2022 yılı hesap dönemi dahil olmak üzere 5 hesap dönemi uygulamadan faydalanma imkanı sağlanmıştır.

Ancak kazanç yetersizliği sebebiyle ilgili dönem beyannamesinde indirim konusu yapılamayan tutarın sonraki dönemlerde indirimine ilişkin yasal bir düzenleme yapılmamıştır

İşçilere Ödenen Elektrik, Doğalgaz ve Diğer Isınma Giderleri Karşılıkları:

Kasım/2022-Haziran 2023 döneminde çalışanlara ödenen elektrik ve doğalgaz ısınma giderleri karşılığı 1.000 ₺'ye kadar yapılacak ödemeler Gelir Vergisi ve SGK'dan istisnadır. Aşan kısım olursa, aşan kısım vergi ve SGK kesintisine tabi tutulacaktır.

ZARARIN ORTAKLARCA KARŐILANMASI

7394 sayılı Kanunla KVK'nın 6. maddesine "13/1/2011 tarihli ve 6102 sayılı Türk Ticaret Kanununun 376 ncı maddesi uyarınca sermayenin tamamlanmasına karar verilen Őirketin ortakları tarafından zarar sebebiyle karŐılıksız kalan kısmı kapatacak miktarda aktarılan tutarlar kurum kazancının tespitinde dikkate alınmaz" hükmü ilave edilerek söz konusu zararların ortaklarca karŐılanması halinde vergilendirmenin önüne geçilmiŐtir.

Yeni Makine ve Teçhizat Teslimlerinde Uygulanan KDV İstisnasında Süre Uzatımı

KDVK'nın geçici 39. maddesinde düzenlenen ve 31/12/2022 tarihi itibariyle sona eren 6948 sayılı Sanayi Sicili Kanununa göre sanayi sicil belgesi sahibi KDV mükelleflerine **münhasıran imalat sanayiinde kullanılmak üzere yapılan yeni makine ve teçhizatın teslimlerinde** uygulanan KDV istisnasının süresi 6583 sayılı Cumhurbaşkanlığı Kararı ile 31/12/2024 tarihine uzatılmıştır

BAĞIMSIZ DENETİM KRİTERLERİ

30/11/2022 Tarihli Resmi Gazetede yayımlanan 6434 sayılı Bağımsız Denetime Tabi Şirketlerin Belirlenmesine Dair Cumhurbaşkanlığı Kararıyla bağımsız denetime tabi şirketler için limitler 01/01/2023 tarihinden itibaren geçerli olmak üzere yeniden belirlenmiştir. Söz konusu karar uyarınca;

1- 6362 sayılı SPK kapsamında halka açık sayılan şirketler için eşik değerler: Aktif toplamı, yıllık net satış hasılatı ve çalışan sayısı bakımından sırasıyla 30 milyon TL, 40 milyon TL ve 50 kişi olarak,

2- Karar'a ekli (II) sayılı listede belirtilen şirketler için eşik değerler: Aktif toplamı, yıllık net satış hasılatı ve çalışan sayısı bakımından sırasıyla **60 milyon TL, 80 milyon TL ve 100 kişi olarak,**

TEŐEKKÜR EDERİM

AYDIN; 13 OCAK 2023